

a všeobecně. Ani podle odhadního řádu pro nemovitosti nezjišťuje se cena jiná, stanoví se jen u různých nemovitostí různým způsobem, a to buď přímým určením hodnoty prodejové, plynoucí ze srovnání s trhovými cenami, které se za podobné nemovitosti platí, neb vyšetřením čistého užítku, neb současně oběma způsoby. Ani dávkové řády nemají na mysli jiné obecné hodnoty a nelze jich zjišťovati jinými způsoby, než které jsou v odhadním řádě předepsány. V novém dávkovém řádě (dodatek III k § 37 zák. z 27. dubna 1922 č. 143 Sb. z. a n.) označuje se v § 7 posl. odstavec nabývací obecná cena v závorkách výslovně za cenu prodejní. Výtka, že nižší soudy neměly postupovat podle předpisů nesporného patentu, nových procesních zákonů a odhadního řádu, jest proto lichá. Zcela neprávem tvrdí stěžovatel, že příbrání dalších dvou odhadců odporuje též § 143, druhý odstavec ex. ř. a § 9 odh. řádu. Prvý předpis, připouštějící příbrání jediného znalce, vztahuje se jenom na odhady příslušnosti nemovitostí v pravidelných případech, druhý předpis však přímo vylučuje při nemovitostech takové ceny, jakou má odhadovaná cihelna, aby byl odhad proveden jediným znalcem, a nařizuje při pozemcích průmyslově obhospodařovaných příbrání několika znalců různých oborů. Postup prvního soudu odpovídá úplně §§ 9 a 30 reálného odhadního řádu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 22. dubna 1926  
č. j. R I 109/26. Dr. Grešl.

**Podle § 4 zákona ze dne 30. května 1924 č. 124 Sb. z. a n. nestačí, byly-li uvedeny na přetřes též okolnosti mající význam veřejný. Jest třeba, aby bylo hlavním účelem pachatelovým chránití v první řadě veřejný zájem kritikou, která nevybočuje z mezí daných zvláštnostmi konkrétního případu a dotýká se cti jiné osoby jen nejnnutnější měrou.**

Podle ustanovení § 4 zákona ze dne 30. května 1924 č. 124 Sb. z. a n. přiznává zákon obžalovanému beztrestnost i tehdy, byly-li dokázány aspoň okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti považováno důvodně za pravdivé, a je-li zjevný úmysl, chránití především veřejný zájem.

O účelu a smyslu tohoto výjimečného ustanovení podává vysvětlení především důvodová zpráva ústavně-právního výboru k osnově tohoto zákona, podle níž veřejnému tisku v případech, v nichž šlo pachateli deliktů proti bezpečnosti cti zřej-

m ě a v p r v n í ř a d ě o ochranu zájmu veřejného a nikoliv o skandalisování, poskytnuto býti mělo výhodnější postavení tím, že se nežádá k jeho beztrestnosti plný důkaz pravdy, nýbrž důkaz pravděpodobnosti.

Totéž stanovisko zaujímá i zpráva ústavního výboru k usnesení poslanecké sněmovny o vládním návrhu zákona, poukazující »k z a m e z e n í p ř í p a d n ý c h p o c h y b n o s t í« obzvlášť k tomu, že slůvko »p ř e d e v š í m« v odstavci prvním § 4 tiskové novely je položeno správně, protože je účelno vyloučiti z beztrestnosti ty případy, kdy pachatel sledoval v prvé řadě jiný cíl, nežli veřejný zájem, na příklad pomstu, hanobení, soupeře, osobní prospěch atd.

Podle těchto vývodů ústavně-právního výboru jakož i podle znění zákona přizpůsobeného těmto intencím zákonodárského sboru, je zřejmým, že se přičítá slůvku »p ř e d e v š í m« v odstavci prvním § 4 zvláštní důležitost, a že účelem ustanovení tohoto jest, aby podvázána jednak nebyla volná kritika, dobře míněná a sloužící veřejnému zájmu, že si však současné zákonodárce též uvědomil, že by právě volnosti této mohlo býti zneužíváno nesvědomitými živly k nezřízeným výpadům proti cti osob jiných p o d r o u š k o u ochrany veřejných zájmů, pročež přestřelkám takovým vsunutím důležitého slůvka »p ř e d e v š í m« do kontextu zákona učinil přítrž.

Za tohoto stavu věci omezuje se tedy v podstatě tato zákonem stanovená úleva na případy, kde podle celého obsahu pozastaveného článku nade vši pochybnost je zřejmá snaha pachatelova, v mezích slušné, umírněné kritiky přivést na přetřes v tisku okolnosti, jaké zákon v odstavci 2. § 4 pod pojmem »veřejných zájmů« na mysli má; kde podle celé tendence článku, vzájemného poměru mezi pachatelem a osobou napadenou a podle způsobu psaní šlo pachateli vážně a v prvé řadě o odkrytí nešvarů v zájmu celku, při čemž okolnost, že se musil ve svém článku i dotýkati cti osoby jiné, takřka pouze jako jisté předmětem diskuse podmíněné a nevyhnutelné zlo přichází v úvahu. Naproti tomu bude vyloučiti z kruhu mírnějšího pojmání podle § 4 případy, v nichž pachatel zneužívá zřejmě právo volné, dobře míněné kritiky, pod záminkou, chrániti veřejný zájem, osobě jemu nepohodlné, jím nenáviděné atd. spílá a čest její podkopává způsobem, jenž nemá s ochranou veřejných zájmů nic společného. Z úvah těchto tedy plyne, že podle § 4 tiskové novely nestačí, byly-li v tom kterém článku na přetřes přivedeny »těž« okolnosti, mající význam veřejný; musí

naopak vždy i zjištěno býti, že hlavním a jediným cílem pachatelovým bylo, kritikou, nevybočující z mezí vytyčených zvláštnostmi konkrétního případu, a omezující se, pokud tu bylo přece třeba dotýkati se cti osoby jiné, na míru nejnútnejší, chrániti především, tudíž v první řadě, veřejný zájem.

Rozhodnutí nejv. soudu z 18. listopadu 1925 č. j. Zm I 596/25-4.

**K výkladu § 532 tr. z. Pro lhůtu promlčecí ve smyslu tohoto ustanovení jest rozhodný nejprísnější způsob trestu na svobodě nebo nejvyšší výměra trestu na majetku, na něž soud v případě, o něž jde, může uznati. Nezáleží na tom, jaký trest snad podle zvláštních okolností případu uložil.**

Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v X., jímž byl obžalovaný O. N. podle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěn obžaloby pro přečin podle § 14 č. 3 a 5 zákona ze dne 19. března 1923 č. 50. Sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil jako zmatečný a věc vrátil nalézajícímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

**Důvody:** Rozsudek soudu první stolice sprostuje obžalovaného obžaloby z důvodu promlčení zažalovaného skutku, řídě se názorem, že promlčecí lhůta činí při přečinech § 14 č. 3 a č. 5 zákona na ochranu republiky tři měsíce, jelikož jest na tyto přečiny stanoven trest prostého vězení a nalézací soud neměl by vzhledem na skutkový podklad obžaloby žádné příčiny, aby uznal vedle hlavního trestu také podle § 29 cit. zákona na trest peněžité; neboť čin nebyl spáchán ani ze zjištěnosti, ani v úmyslu poškoditi republiku a jest uvážiti dále, že obecný zákon trestní nezná vůbec současného ukládání hlavního trestu na svobodě a dodatkového trestu, takže dlužno za to míti, že hlavní trest musí býti vždycky trestem prísnějším, podle něhož se řídí promlčecí lhůta, i kdyby se použilo předpisů trestního zákona na takové kumulace trestů.

Právem potírá zmateční stížnost veřejného žalobce — uplatňující důvod zmatečnosti podle č. 9 lit. b) § 281 tr. ř. — názor nalézacího soudu o promlčecí lhůtě jako právně mylný.

Podle § 532 tr. z. má promlčecí lhůta tříměsíční místa jen při trest. činech, na něž ustanoveno prosté vězení beze zstření, nebo pokuta do 100 Kč za trest nejvyšší. Proto jest s hledi-